

[Martin Nielsen.]

bliver der sikkert Lejlighed for os her og andet Sted og i den parlamentariske Kommission til at diskutere; men jeg siger det lige saa aabent, som jeg har sagt det andet, at i den Tid, vi sad arresterede i Danmark, havde vi ikke et eneste Sekund Indtrykket af, at vi var under Beskyttelse: — ikke et eneste Sekund. Vi blev indtil de sidste 4—5 Maaneder før Tyskernes Magtovertagelse chikaneret paa enhver tænkelig Vis af de danske Myndigheder, der stod under Regeringens og Rigsdagens Kontrol. Vore Hustruer blev chikaneret i økonomisk Forstand — det kan dokumenteres og vil til sin Tid blive dokumenteret. Forfølgelsen af os, vore Paarørende o. s. v. var sat i System, Chikaneriet i Fængsler og Lejre var helt sat i System; enhver, der har haft med det at gøre, ved, at det var saadan.

Og saa endelig det sidste Spørgsmaal: Hvorfor lukkede man os ikke ud den 29. August? Hvad blev der gjort fra Rigsdagens Side? Rigsdagen har ved at indgaa i Kommunistudvalget paataget sig det parlamentariske Ansvar for Administrationen af den Lov, man hævder var en Beskyttelseslovgivning. Det kan ikke bortforklares. Gjorde Rigsdagen klart og tydeligt Embedsmændene opmærksom paa, at de paa Grund af den faretruende Situation, som efter alt at dømme maatte resultere i en tysk Magtovertagelse, skulde lukke os ud? Det blev ikke gjort.

Ministeren for særlige Anliggender (*Mogens Fog*): Inden Diskussionen fjerner sig for langt derfra, vil jeg gerne svare paa det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch's næstsidste Indlæg. Det fremgik af dette Indlæg, at man havde den Formodning, det kunde i alt Fald underforstaas, at man i Frihedsbevægelsen spillede med Landsmænds Liv. En saadan Opfattelse strider i den Grad imod Kendsgernerne, at jeg paa det bestemteste maa tilbagevise den. Hver eneste Aktion, hvert eneste Skridt, der blev foretaget i Befrielseskampen efter Beslutning af Frihedsraadet, skete under en meget alvorlig Overvejelse af Fordele og Ofre. Jeg gør opmærksom paa, at kort før „Sjælland“ blev sprængt i Luften, affattede Frihedsraadet en Udtalelse i Anledning af Sprængningen af en dansk Kafé, der blev besøgt af Tyskere, i hvilken Udtalelse Frihedsraadet paa det bestemteste advarede imod saadanne Aktioner, som uundværdigt udsatte Menneskeliv for Fare og her ogsaa tilfældige tyske Soldater. Jeg har ikke Udtalelsen hos mig, men jeg hen-

viser til den, fordi den blev offentliggjort i et Blad, i hvis Redaktion jeg sad, efter at „Sjælland“ var sprængt i Luften, og Bladets Redaktør tilføjede, at den Erklæring ogsaa maatte gælde „Sjælland“, hvis der ikke forelaa ubekendte militære Grunde til, at „Sjælland“ var sprængt i Luften. Det var paa det Tidspunkt umuligt at faa oplyst, om der virkelig forelaa vægtige, os ukendte Motiver til, at „Sjælland“ blev sprængt i Luften. Som jeg sagde, da jeg første Gang kom ind paa dette her i Dag, blev Sprængningen af „Sjælland“ ikke foretaget efter Ordre fra Frihedsraadet eller en lignende Organisation. Det var en bestemt Gruppens Indsats, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa. Jeg har blot villet fremføre disse Bemærkninger for at præcisere, at der var Tale om fuld Bevidsthed om et Ansvar, som oftest føltes tungt, i alle Tilfælde, hvor Landsmænds eller andres Liv kunde udsættes for Fare.

Angaaende det ærede Medlem Hr. Ragers gentagne Bemærkninger om det uheldige i, at man ikke tidligt offentliggjorde de Fejl, der var begaaet fra Frihedskæmpers Side, vil jeg gerne henvise til det uskyldende Moment, der ligger i, at Tempoet var forceret paa det Tidspunkt, og i, at det var et uoverskueligt Omraade, det drejede sig om, hvor hverken Minister Frode Jakobsen eller vi andre var særlig trænede, fordi vi kom ind som nye Mænd paa disse Gebeter. Jeg synes, det er kedeligt, at man skal blive ved med at mistænkeliggøre Modpartens Motiver; det gælder fra begge Sider. Lad os dog efterhaanden naa frem til ganske roligt og sagligt at drøfte de politiske Divergencer, som utvivlsomt har bestaaet mellem de Mennesker, der troede paa den aktive Modstand, og dem, der længst muligt ønskede at bevare Forhandlingspolitikken med Tyskerne. Det er dog Ting, vi ganske roligt og frit kan drøfte, uden at vi behøver at tro, at der ligger udanske Motiver bag den enes eller den andens Handlemaade. Jeg maa sige, at det jo som oftest er os fra Frihedsbevægelsen, som faar skudt halv-nazistiske eller ligefrem nazistiske Tendenser i Skoene med Hensyn til vor Handlemaade, medens vi jo aldrig, mig bekendt, fra ansvarlig Side har beskyldt Modparten, altsaa dem, der stod paa et andet Grundlag i Besættelsestiden, for noget saadant. (*Hartvig Frisch*: Bovensiepen!). Bovensiepen. Det var ikke en usaglig Bemærkning, og det var heller ikke, som jeg senere har haft Lejlighed til at forklare, et Udtryk for, at det skulde være de samme Motiver, som bevægede det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch og Gestapoche-